

PÅSKE I LOMMEDALEN

2020

Til deg

Siden kirken stod ny for 25 år siden har vi hatt sterke tradisjoner for påskefeiring her i Lommedalen. Når vi nå ikke kan møtes, slik vi pleier, kom idéen om en påkepakke. Påkepakken som hjelper oss til å feire. For denne våren ble ikke slik mange av oss hadde tenkt. Hverdagen ble plutselig annerledes. Tiden ble annerledes. Påsken blir annerledes. Likevel er det en som forblir den samme. Gud. Og selv om vi ikke kan møtes for å feire påske i kirka vår, skal det bli påske likevel. Vi skal feire sammen, hver for oss.

I dette heftet finner du litt av hvert. Ord til ettertanke, trøst og håp. Linker til digitale fortellingsstunder, sanger og musikkspillelister. Bønner. Formingsaktiviteter. Oppskrifter. Tips til hva du kan pynte bordet med.

Selv om kirkedøren er lukket, er døren inn til det hellige alltid åpen. Palmesøndag, skjærtorsdag, langfredag og første påskedag markeres dagens egenart utenfor kirkedøren. Slik at vi som går tur forbi kirken kan stoppe opp og være en del av påskens historie. Og du, ta gjerne en kikk gjennom vinduet. Inne endrer rommet preg for hver av helligdagene, slik vi har gjort det i 25 tradisjonsrike år.

Kanskje kan du lære noe nytt om påsken. Kanskje kan du kjenne, midt i alt, at Gud er tilstede i livet ditt. Kanskje kan du se fellesskapet vårt her i kirka på en ny måte. Kanskje kan vi se hverandre med et nytt blikk. Med Guds blikk.

Riktig god påske!

fra kirka di

Innhold

Palmesøndag	1
Palmesøndagspoesi	2
Palmesøndag: Kongen på eselet	3
Bibelfortellingen	4
Noe å ha på bordet	4
Musikkforslag	5
Bønn	5
Den stille uken	7
Mandag	8
Tirsdag	9
Onsdag	10
Lørdag- påskeaften	11
Egg – nytt liv like under skallet!	12
Skjærtorsdag	13
Skjærtorsdagspoesi	14
Skjærtorsdag: En brokete gjeng	15
Bibelfortellingen	15
Noe ha på bordet	16
Musikkforslag	17
Bønn	17
Langfredag	19
Langfredagspoesi	20
Langfredag: Hvorfor måtte Jesus dø?	21
Bibelfortellingen	22
Noe å ha på bordet	23
Musikkforslag	24
Bønn	24
Påskedag	25
Påskedagspoesi	26
Påskedag: En tom grav, en åpent dør	27
Bibelfortellingen	28
Noe å ha på bordet	29
Musikkforslag	30
Bønn	30

For ungdom: Hvorfor feirer vi påske?	31
Podcast	32
Påskequiz for ungdom (og andre som vil)	33
Påskefilmforslag	34
Til slutt	34
Påskemat	35
Elises eltefrie rundstykker	36
Anne-Karis hjemmelagde eggesalat	37
Lammestek med Gratinerte rotfrukter	37
Gratinerte rotgrønnsaker med Chèvre	38
Karen Elises påskekake	39
7 globale påskebrød	40

Det finnes mye fin påskemusikk. Ønsker du å høre? Vi har laget en spilleliste på Spotify. Med alt fra pop til barnesanger. Fra klassiske verk til gospel. Søk opp «Lommedalens påskeepakke» og sett opp volumet!

Palmesøndag

Palmesøndagspoesi

Jesus rir inn i Jerusalem. På et esel. Både han og ridedyret hører folket rope:
Hosianna! André Bjerke lar eselet komme til orde:

Eselet

Så rart å se en vennlig menskehop!
Hva er det for et syn som tryllebandt dem?
De hilser meg med hosiannarop.
Og jeg som ellers er et skjellsord blant dem!

De slår meg ikke. Veien er med ett
så god å gå på. Sval er middagsskyggen.
Jeg bærer på en bør som gjør meg lett.
Hva er det for en fugl jeg har på ryggen?

André Bjerke

Palmesøndag: Kongen på eselet

Det var nesten som 17. mai. Et opptog var på vei. Folk stimlet sammen langs ruta. De hadde ikke flagg å vifte med. De sto der med palmeblader og andre grønne kvister. Noen sterke karer hadde brutt ned store palmegreiner og la dem utover på veien. Andre tok av seg kappene sine og la dem som et teppe. De hadde jo ingen rød løper. Men det var kongen som kom! Den nye kongen. Han som skulle ta makten nå. I Jerusalem.

I Lommedalen kirke ligger det også palmegreiner på veien. Midtgangen er som en vei. Den fører opp mot alteret og helt inn i himmelen. For stjerneveggen har en åpning. Det åpne korset. Og ser du ned når du går framover i kirken, ser du at de tynne skiferflisene ligger i et mønster. Som palmeblader. Eller som grovt vevd tøy?

Midtgangen vår skal minne om at Jesus toget inn i Jerusalem. Og minne oss om at vi er på vei mot det himmelske Jerusalem, på en ny jord, der all smerte og sorg skal være glemt. På den veien gikk Jesus foran. Gjennom død og grav til evig liv.

Men det var noe rart med Jesus. Konger pleide å sitte på sin høye hest når de inntok en by. Da Jesus hørte at folket kalte ham konge, satte seg på et lite esel. Han satt så lavt at føttene sikkert subbet i bakken. Jesus var ikke en som hevet seg over oss. Han var som en av oss. Visste hvordan det var å være et vanlig menneske.

Derfor er det så fint å kunne ønske ham velkommen. Vi kunne godt ropt hurra. På palmesøndag roper vi hosianna! Hjelp oss, betyr det. Og det vil Jesus gjøre.

Bibelfortellingen

Lørdag før påske var det stort selskap i Betania, oppe på Oljeberget øst for Jerusalem. De var hjemme hos Marta og Maria. Jesus hadde vekket broren deres, Lasarus, opp fra de døde. Begge to var selvfølgelig med på feiringen. Dagen etter skjedde dette:

Det står skrevet hos evangelisten Johannes:

Dagen etter fikk folkemengden som var kommet til festen, høre at Jesus var på vei inn i Jerusalem. Da tok de palmegreiner og gikk ut for å møte ham, og de ropte:

*Hosianna! Velsignet er han som kommer
i Herrens navn, Israels konge!*

Jesus fant et esel og satte seg opp på det, slik det står skrevet:

*Vær ikke redd, datter Sion!
Se, din konge kommer, ridende på en eselfole.*

Dette skjønte ikke disiplene med det samme. Men da Jesus var blitt herliggjort, husket de at dette sto skrevet om ham, og at folket hadde hilst ham slik.

Alle de som hadde vært til stede da han kalte Lasarus ut av graven og vekket ham opp fra de døde, vitnet om det. Det var også derfor folk dro ut for å møte ham, fordi de fikk høre at han hadde gjort dette tegnet.

Johannes 12,12–18

Noe å ha på bordet

En bukett gåsunger i en vase

Denne dagen red Jesus inn i Jerusalem. Noen hundre år etter begynte man med opptog på palmesøndag. Det startet rundt Middelhavet. Der var det lett å finne palmegreiner å svinge med. Nord for Alpene ble det vanlig å bruke gåsunger. Også her i Norge. Så vanlig at noen steder kaller man seljebusker for «palm» den dag i dag.

Les i Bibelen: Markus 11,1–11

Musikkforslag

Salmeforslag:

NoS 117 – Se vi går opp til Jerusalem

NoS 149 – Hosianna! Syng for Jesus

Kirkemusikk og klassisk:

Heinrich Schütz: Musikalische Exequien- <https://www.youtube.com/watch?v=ikNYP6H7Ilw>

Her kan man følge med på notene mens man lytter.

Edvard Grieg: Klaverkonsert i a-moll- <https://www.youtube.com/watch?v=9tc0ljAFMCU>

Her er en innspilling med Liv Glaser og Oslo Filharmonien, dirigert av Herbert Blomstedt i 1961.

Bønn

Lovet være du, Herre Jesus Kristus
du red inn i Jerusalem,
selv om du visste at dom og død ventet deg.
Du ville herske ved å tjene,
og du var lydig mot ditt kall til døden på korset.
Herre og frelser!
Gi oss av din kjærlighet og trofasthet,
så vi elsker deg
og følger deg i å leve for andre
og skape fred og rettferdighet på jorden.
Du er Herre i himmel og på jord,
og din vilje skal skje
fra evighet til evighet.
Amen

– Fra Den norske kirkes salmebok s 1251-1252

Den stille uken

Nå er vi i gang med Den stille uke. For selv om vi snakker om «påskeuka», er det ikke egentlig det den heter. I kirkens gamle tradisjoner begynner ikke påsken før første Påskedag. Jesu oppstandelse er starten på påsketiden – som varer helt til pinse!

Den stille uke er avslutningen av fastetiden – som varer fra Askeonsdag til og med Påskeaften.

I fastetiden tenker vi mye på lidelsen i verden – og det Jesus måtte lide. Det er for eksempel derfor vi samler inn penger til Kirkens Nødhjelp nettopp i fastetiden. I påsketiden feirer vi livet og håpet – tross alt som tynger.

Skjærtorsdag og Langfredag er helligdagene i Den stille uke. Men det er også fire hverdager. Både for mandag og tirsdag og onsdag og lørdag finnes det fortellinger i Bibelen.

Her kommer det forslag til hvordan du/dere kan pynte bordet på de fire hverdagene.

Og hvor i Bibelen du kan lese, om du vil vite mer.

Mandag

Noe å ha på bordet

Strø noen mynter utover

Denne dagen rensa Jesus tempelet. Der var det noen som tjente seg rike på folks religiøse behov. Jesus velta pengevekslerne bord og duehandlernes benker, og sa: Mitt hus skal kalles et bønnens hus, men dere har gjort det til en røverhule.

Les i Bibelen

Markus 11,15–19

Mandagspoesi

Det er dagen da Jesus rensa tempelet. Drev ut pengevekslerne som gjorde seg rike på de fattiges bekostning. Kanskje det passer å høre Haldis Moren Vesaas sine tre vers til mor?

Å vera i livet

Dette: å vera i livet,
open for alt ikring,
bunden med sterke røter
til menneske og til ting,
gi både hjarte og hender
i omsorg som aldri svik,
var det som gav meining til ferda di
og let deg få kjenne deg rik.

Fattig var du om aldri
i livet du kjenne fekk
at mellom deg og dei andre
levande straumar gjekk
av tillit og varme som styrkte
kvart band som til livet deg batt,
og lar deg få kjenne, når alt blir gjort opp,
at meir enn du gav, fekk du att.

Og den som er rik vil ha seg
eit hus som er såleis bygt
at alle som høyrer til huset
kjenner det godt og trygt,
og såleis at framande gjerne
kjem innom dørene der
og aukar den rikdom som finst der før
med alt det dei sjølv er.

Haldis Moren Vesaas

Tirsdag

Noe å ha på bordet

Legg to hjerter ved siden av hverandre

Denne dagen underviste Jesus på tempelplassen i Jerusalem. Det var da han minte oss om det doble kjærlighetsbudet: Elske Gud av hele vårt hjerte og all vår kraft – og elske vår neste som oss selv. Begge deler er like viktig. Ikke noe bud er større enn disse to.

Les i Bibelen

Markus 12,28–34

Tirsdagspoesi

Det er dagen da Jesus ba oss elske både Gud og vår neste. Ta imot kjærlighet og gi den videre. Bidra til liv og håp. Være som den våren Ruth Lillegraven dikter om?

Vårvill

eg er eg er eg er
seier den vesle
vakre våren

kikar opp mellom
restane av haust og
alt som blei borte

eg er ekte og
vanleg vår
seier han

og eg lovar

lovar gull og
grøne skogar

hender og hår

småsko og
lange dagar

berre vent
berre vent

*Ruth Lillegraven
(Lommedalen)*

Onsdag

Noe å ha på bordet

Sett fram en skål med noe som dufter godt

Denne dagen var det fest i Betania, der Jesus bodde. Mens de spiste og hygget seg, kom det inn en kvinne med en krukke ekte og kostbar nardussalve. Hun helte salven over hodet hans, for å vise sin kjærlighet. Jesus likte det.

Les i Bibelen

Markus 14,3–9

Onsdagspoesi

Denne dagen var det fest i Betania. Maria øste salve over Jesus, så duften fylte huset. Hos en kurvmaker i Jerusalem duftet det kanskje av nyskårne roser – slik Jens Bjørneboe dikter ham fram:

Kurvmakeren

Her har jeg laget noe ganske nytt
som ikke fantes før: en tornekrone.
Jeg, som er bosatt i Jerusalem
– i kurvmakernes gate er er mitt hjem –
en stille mann med verksted, barn og kone;
jeg kjenner godt det arbeide jeg gjør,
og aldri har jeg gjort slik krone før.

Jeg skar meg grener av en rosenstokk,
syv slanke grener, smidige og lange,
syv myke tornegrener, det var nok.
På disse grenene sto mange, mange
av årets unge roser sprunget ut.

Jeg satte alle rester i et krus
– det mørke, røde, og det våte, grønne –
slik dufter de til glede for mitt hus,
og brenner ganske langsomt ned som ild.

Men ingen her på verkstedet kan
skjønne
hva de skal bruke slik en krone til.

Jens Bjørneboe

Lørdag - påskeaften

Noe å ha på bordet

En ganske rund stein

De som gravla Jesus, la ham i en hule, og rullet en stein foran åpningen. Finn en passe stor stein og legg den på bordet. Den kan minne oss om hvor umulig alt så ut. Var alt håp ute?

Les i Bibelen

Markus 15,42–47

Påskeaftenspoesi

Dagen da ingenting skjer. Jesus er død, svøpt og lagt i graven. Finner vi hvile? Hjertet kan trenge det, som Ruth Lillegraven skriver:

Kvil no, hjarte

eg treng
ein pause no
du vesle ville
hjarte

så sjå kva eg har
henta ned frå loftet

ei gamal dokkevogge

bestefar lakka henne
i gull og sølv

no har eg reidd henne
med dun og silke

her skal du få kvile
so ro, no vesle
hjarte

*Ruth Lillegraven
(Lommedalen)*

Egg – nytt liv like under skallet!

Egg er et symbol som brukes i de fleste religioner og kulturer. Det er et gammelt fruktbarhetssymbol: Her kommer det nytt liv! Nå skjer det noe godt! Derfor passer det også godt til påsken, særlig til oppstandelsen påskemorgen – og til å feire alt det nye som spirer fram om våren.

I Norge i dag forbinder vi påskeegg mest med godteri. Sjokolade og marsipan formet som egg – og store egg av pappmasjé eller plastikk som man fyller med godsaker. De store eggene er det vanlig å gjemme sent om kvelden påskeaften. Så kan barn (og voksne) lete etter eggene når de våkner påskedag.

Så er det jo vanlig å spise egg til frokost påskemorgen. De ivrigste koker dem da med løkskall i vannet, så de blir gule. Mange har også dekorerte, tomme hønseegg til pynt i huset. Egg som barna har hatt med hjem fra barnehagen, eller har malt på hjemme.

Da er vi ganske nær gamle kirkelige tradisjoner for påskeegg. Spesielt i den ortodokse kirken i Øst-Europa er det mange som dekorerer egg til rene kunstverk. Egg dreid i tre, og malt nesten som ikoner, ofte med bilder av Jesus som løfter hånda og velsigner oss.

I kirken tenker vi mest på egget som symbol på oppstandelse og nytt liv. Det som er både lukket og hardt, inneholder spiren til noe nytt. En dag sprenger det nye, levende seg ut av egget! Slik Jesus sprengte stengslet ved sin grav.

En annen, litt artig forklaring på påskeegget er denne: I gamle dager spiste man verken egg eller kjøtt i fastetiden. Så da hardkokte man eggene for at de skulle holde seg – og spiste masse egg på påskedag og ukene etter!

Skjærtorsdag

Skjærtorsdagspoesi

Vi skulle ha møttes til måltidsgudstjeneste. Slik Jesus og disiplene møttes til påskemåltid. Nå kan vi ikke møtes med flere enn nærmeste familie. Da den regelen kom, skrev Hans-Olav Mørk dette diktet:

Vi skal møtes

Vi skal møtes
når dette er over,
ved et bord i en
smekkefull kafé,
i en kirke,
i midtgangens vrimmel
mot Guds alter
og det som skal skje.
Vi skal feire
og synge og le.

Vi skal gi til hverandre
et løfte,
at vi møtes
når veien er gått.
Når det mørke og vonde
er bak oss,
når den prøven vi fikk,
er bestått,
skal vi dele det svar
vi har fått.

Men alt nå
vet vi svaret.
Vi vet det.
Det å elske hverandre
er alt,
bære byrder
når en har for mye,
holde oppe
når noen har falt.
Til å elske,
til det er vi kalt.

*Hans-Olav Mørk
(Rykkinn)*

Skjærtorsdag: En brokete gjeng

Det var nesten som julaften. Enda det var påske. Der i landet var det påskemåltidet som var det store. Da måtte alt være på stell. Bordet pyntet med de fineste lysestakene. Den samme maten som alltid. Lammekjøtt og bitre urter. Et stort beger med vin. Som alle kunne dyppe brødbitene sine i. Jesus ville feire påskemåltidet med de nærmeste vennene sine. De tolv disiplene gikk sammen om å stelle i stand. En brokete gjeng, kan man si. Der var den høyrøstede og brautende Peter. Der var unge Johannes og Jakob, storebroren hans. Judas var der, han som allerede hadde bestemt seg for å svike, og en annen som het Judas, en stillfaren fyr. Og sju andre. Alle fikk sitte til bords med Jesus denne kvelden.

I Lommedalen kirke har vi også et bord. Alteret står der framme. Samlingspunktet vårt. Der himmel møter jord, så å si. Vi er også nøye med pådekkingen. Duk i riktig farge. De fineste lysestakene. Vakre blomster. På alteret står også et stort beger vin. Som alle kan dyppe nattverdrødet i. For da Jesus og disiplene satt rundt påskebordet, skjedde det også noe nytt og annerledes. Jesus ba dem fortsette å bryte brød og dele vin. Til minne om ham. Det var sånn nattverden begynte. Og slik har det fortsatt i to tusen år. Over hele verden. Også her hos oss. Et måltid der Jesus er midt iblant oss. Så vi kan kjenne og smake det.

Og det fine er: Når vi stimler sammen i midtgangen, på vei mot alteret og brød og vin, da er vi også en brokete gjeng, kan man si. Så mange ulike og unike. Og alle får vi være med. Alle kan vi rekke hendene fram og ta imot det Gud vil gi oss.

Bibelfortellingen

Påskan ble også kalt de usyrede brøds høytid. Den startet med at folk samlet seg til påskemåltid. Også Jesus og disiplene startet påskefesten slik.

Det står skrevet hos evangelisten Matteus:

På den første dagen i de usyrede brøds høytid kom disiplene til Jesus og spurte: «Hvor vil du vi skal gjøre i stand til påskemåltidet for deg?» Jesus svarte: «Gå inn i byen, til den mannen dere vet, og si til ham: 'Mesteren sier: Min time er nær; hos deg vil jeg holde påskemåltid med disiplene mine.'» Disiplene gjorde som Jesus hadde pålagt dem, og de gjorde i stand påskemåltidet.

Da det ble kveld, tok Jesus plass ved bordet sammen med de tolv. Mens de spiste, sa han: «Sannelig, jeg sier dere: En av dere skal forråde meg.» Da ble de dypt bedrøvet, og den ene etter den andre sa til ham: «Det er vel ikke meg, Herre?» Men han svarte: «Den som har dyppet hånden i fatet sammen med meg, han skal forråde meg. Menneskesønnen går bort, som det står skrevet om ham. Men ve det mennesket som forråder Menneskesønnen! Det hadde vært bedre for det mennesket om det aldri var født.» Judas, han som forrødte ham, spurte da: «Det er vel ikke meg, rabbi?» «Du har sagt det», svarte Jesus. Mens de holdt måltid, tok Jesus et brød, takket og brøt det, ga disiplene og sa: «Ta imot og spis! Dette er min kropp.» Og han tok et beger, takket, ga dem og sa: «Drikk alle av det! For dette er mitt blod, paktens blod, som blir utøst for mange så syndene blir tilgitt. Jeg sier dere: Fra nå av skal jeg ikke drikke av denne frukten av vintreet før den dagen jeg drikker den ny sammen med dere i min Fars rike.»

Da de hadde sunget lovsangen, gikk de ut til Oljeberget.

Matteus 26,17–30

Noe ha på bordet

En skål med vann og et såpestykke

Denne kvelden spiste Jesus påskemåltid sammen med disiplene sine. Før de spiste, vasket han føttene deres. Noe vanligvis tjenerne gjorde. I Norge i dag legger vi mer vekt på å vaske hender. Litt vann og såpe kan minne om at Jesus renser oss, innvendig også, og tilgir våre synder.

Les i Bibelen: Johannes 13,2–17

Musikkforslag

Salmeforslag:

NoS 153 – Til Lammets måltid får vi gå

NoS 158, melodi nr. 271 – Jesus, din søte forening å smake

Kirkemusikk og klassisk:

Louis Couperin: Lecons de ténèbres pour le mercredi saint

Utdrag på: <https://www.youtube.com/watch?v=cqs4oiBJecA>

Dette er musikk skrevet for Jeremias klagesanger.

Johann Sebastian Bach: Matteus-pasjonen (torsdag fra starten til 1t9min)

<https://www.youtube.com/watch?v=ZwVW1ttVhuQ>

Flott innspilling med Nederlands Bach-selskap, dirigent Jos van Veldhoven.

Peter Tsjaikovskij: Symfoni nr. 5- <https://www.youtube.com/watch?v=JUK0WZVCnk4>

Her er en innspilling med Oslo Filharmonien, dirigert av Vassilij Petrenko i 2011.

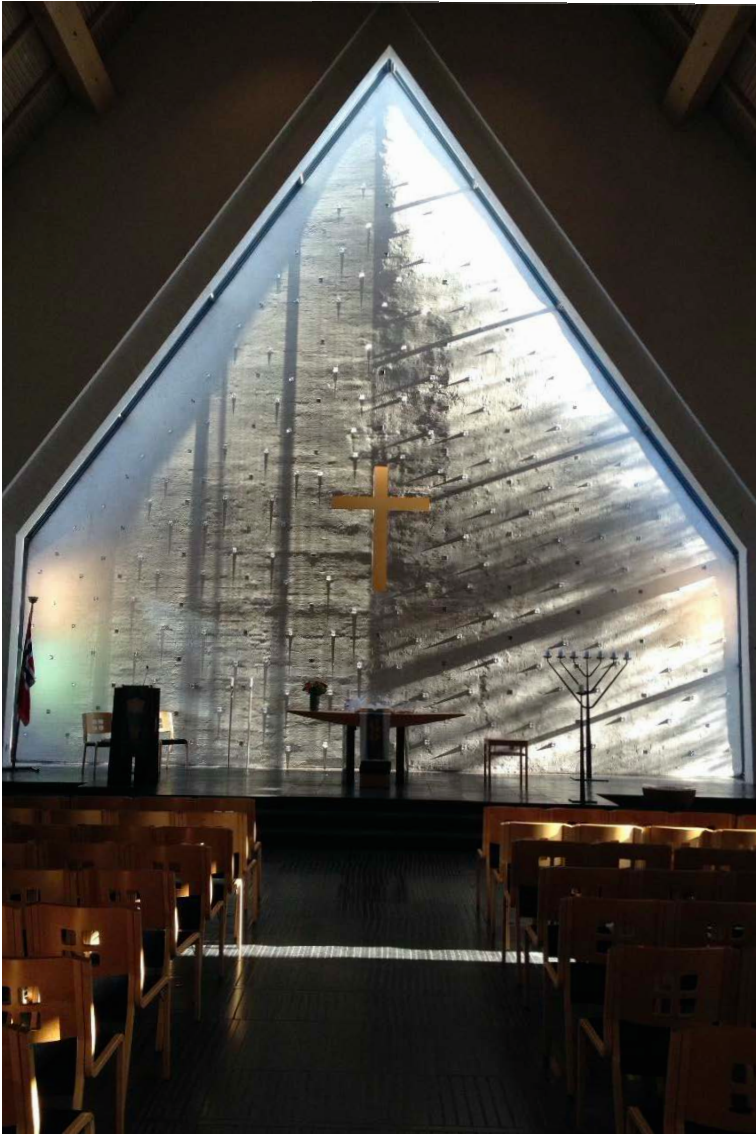
Bønn

Herre Jesus Kristus!
Vi lover og priser deg
fordi du har elsket oss så dypt
at du lar kroppen din bli brutt som brødet vi spiser,
blodet ditt blir utøst som vinen vi drikker.
Du har gjort oss rene for Gud,
og derfor kommer vi til ditt bord
med frimodighet og glede.
La kjærligheten din bli værende i oss,
så vi tjener hverandre som du tjente oss,
og rekker tilgivelsen videre.
Ja, gi oss å leve med hverandre,
slik at livet her blir en forsmak
på gleden i ditt rike,
der kjærligheten metter alle
fra evighet til evighet.
Amen

– Fra Den norske kirkes salmebok s 1252

Langfredag

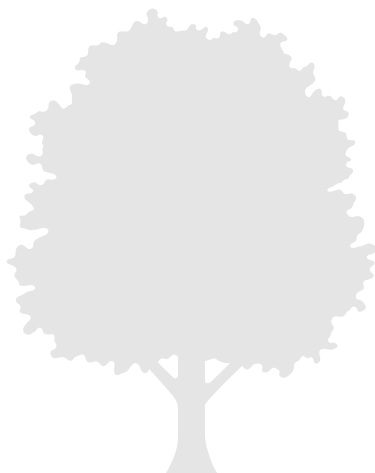

Langfredagspoesi

De naglet Jesus til korset og reiste det. Dødens tre. Livets tre? Midt i det ubegripelige låner vi øre til Hans Børli:

Døden

Døden er et tre,
ei mektig, susende torden-eik
er døden. De djupe røttene
suger verdensmørket
som sevje av vårkald jord, drikker til greinene blemmer av lys,
drikker til selv din hjernesalle er
en tom, skinnende, reinflidd skål, rede til å fylles av lys, lys ...
Hans Børli

Langfredag: Hvorfor måtte Jesus dø?

Det var trist som i en begravelse. Og gravferd, det ble det før dagen var over. Jesus var blitt tatt, sist natt. Med makt. Ført av sted til forhør, hos øversteprestene og deres høye råd, hos kong Herodes og hos landshøvdingen Pilatus. Stemningen snudde. Folk ropte korsfest! Så ga Pilatus opp. Dømte ham til døden. Soldatene pisket og plaget og hånte ham. Jesus ble helt utmattet. Likevel måtte han bære korset sitt selv, før de spikret ham fast og reiste korset opp. Så ble det mørkt i tre timer, midt på dagen.

Vi har et stort kors i Lommedalen kirke også. Midt på himmelveggen. Det pleier å lyse. Men langfredag er det slokt. Mørkt. Vi tenner det ikke før påskemorgen, og den dag i dag sitter vi med samme spørsmål som Jesu disipler og venner den gangen: Hvorfor måtte Jesus dø?

Kanskje mørket kan gi oss en nøkkel. Det henger jo mørke skyer over livene våre. Fortiden, her og nå, og framtida. Vi pådrar oss en del skyld gjennom livet. Jesus døde for å sone den, forstå det den som kan. Foran oss truer døden, finnes det vei gjennom den? Og så har vi de mørke skyene her og nå. I disse dager så tydelig med koronakrisen, sykdom og død. I mørket, på korset, kjempet Jesus. Hvilke smerter og påkjenninger vi enn er utsatt for, hvor redde vi enn er: Jesus ser. Forstår. Lider med oss. Mange finner trøst i dette.

Til slutt orket han ikke mer. Han ropte høyt og døde. Da kom noen av vennene hans, tok ham ned fra korset og la ham i en grav. En hule i en fjellvegg. Med en åpning så svart som døden. Slik det slokte korset viser oss at det er en åpning i veggen. Mørk og truende den også.

Men så, påskemorgen, stråler lyset ut igjen. Noe skjedde der inne. Døden var ikke det siste. Bare det nest siste – før oppstandelse og evig liv. Fortsettelse følger.

Bibelfortellingen

Etter at Jesus ble tatt til fange, forhørt, dømt og pisket, korsfestet de ham midt på dagen Langfredag.

Det står skrevet hos evangelisten Markus:

De førte Jesus ut til et sted som heter Golgata – det betyr Hodeskallen. De ville gi ham vin med myrra i, men han tok ikke imot den. Så korsfestet de ham og delte klærne hans mellom seg ved å kaste lodd om hvilket plagg hver skulle få. Det var ved den tredje time de korsfestet ham. Innskriften med anklagen mot ham lød: «Jødernes konge».

Sammen med ham korsfestet de to røvere, en på høyre og en på venstre side av ham. Og det skriftordet ble oppfylt som sier: Han ble regnet blant lovbyttere. De som gikk forbi, ristet på hodet og spottet ham: «Se nå, du som river ned tempelet og bygger det opp igjen på tre dager! Frels deg selv og stig ned fra korset!»

På samme måte hånte også overprestene og de skriftlærde ham og sa til hverandre: «Andre har han frelst, men seg selv kan han ikke frelse! La nå Messias, Israels konge, stige ned fra korset, så vi kan se og tro!» Også de som var korsfestet sammen med ham, hånte ham.

Da den sjette time kom, falt det et mørke over hele landet helt til den niende time. Og ved den niende time ropte Jesus med høy røst: «Eloï, Eloï, lemá sabaktáni?» Det betyr: «Min Gud, min Gud, hvorfor har du forlatt meg?»

Noen av dem som sto der, hørte det og sa: «Hør, han roper på Elia.» Da løp en bort og fylte en svamp med vineddik, satte den på en stang og ville gi ham å drikke. Han sa: «Vent, la oss se om Elia kommer for å ta ham ned.» Men Jesus ropte høyt og utåndet.

Markus 15,22–37

Noe å ha på bordet

En tornekrans eller et kors

Denne dagen ble Jesus forhørt, plaget og korsfestet. Blant annet lagde soldatene en «krone» av tornegreiner for å erte ham som liksom skulle være konge. Se om du kan få til å lage en liten krans av en tornete kvist. På bordet blir den et symbol på at Jesus led- og vet hvordan det er å ha det vondt. Eller legg fram et kors.

Les i Bibelen: Markus 15,16–32

Musikkforslag

Salmeforslag:

NoS 172- Were you there when they crucified my Lord?

NoS 173- Hill deg, Frelser og forsoner!

Kirkemusikk og klassisk:

Johann Sebastian Bach: Matteus-pasjonen – fredag fra 1t9min og ut

<https://www.youtube.com/watch?v=ZwVW1ttVhuQ>

Dmitrij Sjostakovitsj: Symfoni nr. 5, 3. sats

<https://www.youtube.com/watch?v=EtTaDwMpdKQ>

Innspilling med Det statlige orkesteret i Sovjetunionen, dir. Jevgenij Svetlanov

Bønn

Herre, aldri fatter vi det som skjedde
i Golgata-mørket.
Vi dømte din Sønn
for vi ville ikke høre på ham
og se oss selv med hans øyne.
Likevel hører vi nå i hans brutte røst
din kjærlige stemme tale til oss,
og vi ser på hans sårede kropp
at din kjærlighet er sterkere enn vår dom.
Gud, hvor uransakelige dine veier er!
Han elsket for at vi skulle elske.
Han led for å forsone verden med deg,
og han døde for at vi skulle leve
og bære kjærligheten ut i verden.
Amen

– Fra Den norske kirkes salmebok s 1252

Påskedag

Påskedagspoesi

Jesus Kristus er oppstanden. Og det berører alt. Fra frøet i jorda til håpet i hjertet og sangen på en nyskapt jord. Hans-Olav Mørk gir oss perspektivene:

Vi skal så og synge

Jorda vi ble født til
Er et paradis
Fylt av solblå timer
Og av nattebris
Skjønnhet over skjønnhet
Hav og vind og skog
Jordas frukt som vokser
Etter harv og plog

Jorda som vi bor på
Er et sårbart sted
Livskraft har en grense
Krig kan drepe fred
Kuler og granater
Pløyer kjøtt og blod
Hat som gror forneakter
At vår jord er god

Gud som skapte verden
Ble et barn som vi
Og fordi han elsket
Ble vår jord satt fri
Kjærligheten spirer
Den er ikke død
Han er her og gir oss
Nådens vin og brød

Til hvert barn på jorda
Er det født et håp
Håpet er Guds gave
Gitt oss i vår dåp
Aldri mer skal døden
Ha det siste ord
Vi skal så og synge
På ei nyskapt jord

Hans-Olav Mørk (Rykkinn)

Påskedag: En tom grav, en åpnnet dør

Det var som den beste bursdagen. Stå tidlig opp. Lete etter den fineste overraskelsen. Og siden få din aller, aller beste venn på besøk.

Noen av de kvinnene som hadde fulgt med Jesus hele veien fra Galilea til Jerusalem, sto også tidlig opp. De gikk for å finne Jesus. For de hadde sett hvor graven var, og at han ble lagt der. Da fikk de seg den største overraskelsen i verdenshistorien. Graven var åpen. Jesus var ikke der! To engler forklarte at han hadde stått opp igjen, selv om han var korsfestet, død og begravet. Jesus hadde jo fortalt at det skulle skje. Men nå var de så overrasket at de ikke visste hva de skulle tro.

I Lommedalen kirke har vi et lysende, åpent kors på framme på himmelveggen. Fra kvelden Skjærtorsdag er det alltid slokket. Påskemorgen tenner vi lyset høytidelig igjen. For korset og døden var ikke det siste. Bare det nest siste. Før Jesus sto opp – og åpnnet en dør vi alle kan gå inn, gjennom død og grav til nytt liv. Hver gang noen blir døpt, og hver gang noen blir gravlagt, takker vi Gud for det levende håpet. Vi har fått det fordi Jesus sto opp fra de døde.

For Jesu venner, både kvinner og menn, var den dagen de fant graven tom, fylt av både glede, undring, tro og vantro. Det var først senere de skjønnte den store sammenhengen. Men det hjalp at de ikke bare fant en tom grav. De møtte også Jesus igjen. Han var annerledes, men likevel den samme. Det syntes på sårene han ennå hadde.

Bak i kirken henger det en båt over sidealteret. I båten stiger Jesus fram, med sårmerker på hendene. Han lever og vil være med oss på ferden fra jord til himmel, gjennom død til liv. Så kanskje er det ikke en båt? Kanskje er det lyset fra den tomme graven som skinner rundt ham. Og oss.

Bibelfortellingen

Flere kvinner hadde fulgt med Jesus på veien til Jerusalem. De så hvor han ble gravlagt. Da gikk de hjem og laget i stand velluktende oljer og salver. På sabbaten holdt de seg i ro, som loven krevde. Dagen etter skjedde dette:

Det står skrevet hos evangelisten Lukas:

Ved daggry den første dagen i uken kom kvinnene til graven og hadde med seg de velluktende oljene som de hadde laget i stand. Da så de at steinen var rullet fra graven. Og de gikk inn, men fant ikke Herren Jesu kropp.

De visste ikke hva de skulle tro, men med ett sto det to menn hos dem i skinnende klær. Kvinnene ble forferdet og bøyde seg med ansiktet mot jorden. Men de to sa til dem: «Hvorfor leter dere etter den levende blant de døde? Han er ikke her, han er stått opp. Husk hva han sa til dere mens han ennå var i Galilea: 'Menneskesønnen skal overgis i syndige menneskers hender og korsfestes, og den tredje dagen skal han stå opp.'»

Da husket de hans ord. Og de vendte tilbake fra graven og fortalte alt dette til de elleve og til alle de andre.

Mens de snakket om dette, sto Jesus selv midt iblant dem og sa: «Fred være med dere!» De ble forferdet og redde, for de trodde de så en ånd. Men han sa til dem: «Hvorfor er dere grepet av angst, og hvorfor våkner tvilen i hjertet deres? Se på hendene og føttene mine. Det er jeg. Ta på meg og se! En ånd har ikke kjøtt og bein, som dere ser at jeg har.» Dermed viste han dem hendene og føttene sine. Da de i sin glede ennå ikke kunne tro, men bare undret seg, spurte han dem: «Har dere noe å spise her?» De ga ham et stykke stekt fisk, og han tok det og spiste mens de så på.

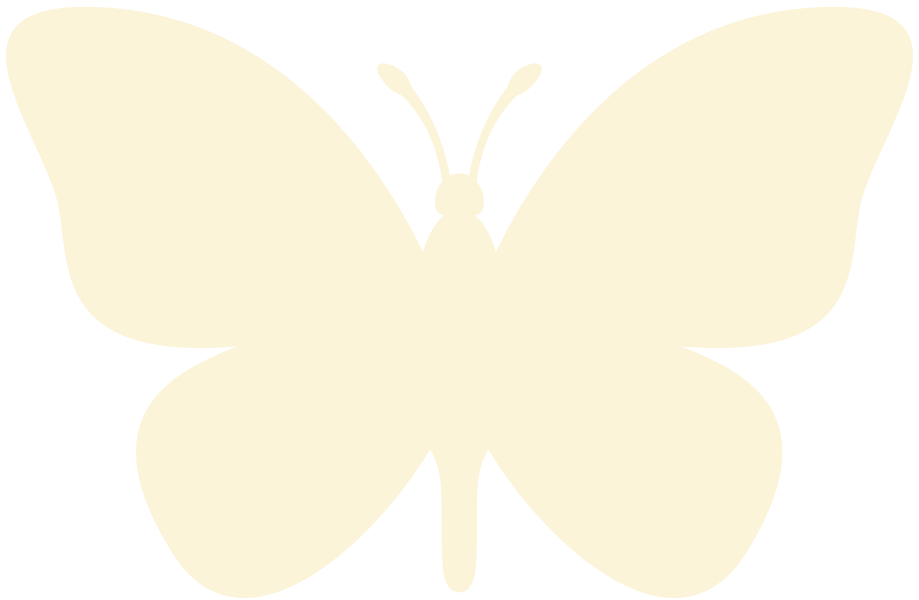
Lukas 24,1–9 og 36–42

Noe å ha på bordet

En sommerfugl

Jesus sto opp fra de døde. Steinen var veltet bort. Graven var tom. Som en sommerfugl flyr ut av puppen, levde han nå et nytt liv. Kanskje har du et sommerfuglsmykke? Eller et bilde av en sommerfugl? Kanskje vil du tegne en? Sommerfuglen er et gammelt symbol for håpet om oppstandelse og evig liv.

Les i Bibelen: Markus 16,1–14

Musikkforslag

Salmeforslag:

NoS 202- Syng det ut med gleda

NoS 381- Takk at du tok mine byrder

Kirkemusikk og klassisk:

J. S. Bach: Et resurrexit (Han er oppstanden!) fra Messe i h-moll

<https://www.youtube.com/watch?v=hxA05jxbMMU>

Innspilling med Philippe Herreweghe og Collegium Vocale Gent.

Olivier Messiaen: L'Ascension del 3-5-

<https://www.youtube.com/watch?v=KDnaDdbldz8>

Olivier Latry spiller på det store orgelet i Stavanger Konserthus

Ludwig van Beethoven: Symfoni nr. 9-

<https://www.youtube.com/watch?v=QkQapdgAa7o>

Oslo Filharmoniske orkester blir her dirigert av sin nye sjefsdirigert fra høsten 2020, Klaus Mäkela, i 2018.

Bønn

Lovet være du, vår Gud og Far!

Himmelen og jorden synger av glede denne morgenen

da lyset sprengte seg vei inn i gravens mørke

og Kristus stod opp av døden som den første av mange.

Vi fatter det ikke, det er for underfullt for oss

at det som skjedde den morgenen i gravhagen også kan skje for oss.

Derfor ber vi deg:

Kom til oss, Herre Jesus Kristus!

Gi deg til kjenne for oss og ta frykten bort fra oss!

For bare da kan vi tro og håpe det som ingen ser:

at som du lever, skal også vi leve.

Og i det levende håp vil vi love og prise deg,

du livets seierherre,
fra evighet til evighet.

Amen

– Fra Den norske kirkes salmebok s 1253

For ungdom: Hvorfor feirer vi påske?

Spør vi nordmenn om hva man forbinder med påsken, vil nok mange si kvikk lunsj, kaffe i solveggen, påskekrim, appelsin eller kanskje ski. Skulle man derimot stille det samme spørsmålet om jul ville kanskje gjennomsnittsnordmannen ha sagt gaver, julemusikk, familie eller gudstjeneste. Mange nordmenn vil si at jula er den store kristne høytiden, men for kirker både i Norge og rundt om i verden markerer påsken seg som den største, viktigste, eldste og mest betydningsfulle høytiden. Julen er ikke uviktig for kirken, men påsken er en høytid som markerer kjernen i det kristne budskap og tro. Påsken er helt essensiell for kirkens og kristendommens eksistens. For hadde ikke Jesus dratt til Jerusalem, hadde ikke han blitt dømt og hengt på et kors. Og om han ikke gjorde det, hadde ikke han dødd for våre synder og seiret over døden, og vi kunne ikke ha kommet til Gud. Påsken minner oss på Jesu kjærlighet til oss, at han gav sitt liv for at vi alle kan komme til Gud. Hendelsene i påsken gir oss troen på at det alltid er håp og at vi som mennesker er mer enn gode nok, på tross av våre feil og mangler. På denne måten kan man si at vi feirer påsken både for å minnes om det som skjedde, men også for å huske på håpet om det evige liv med Gud. Vi feirer at vi som mennesker noen ganger feiler, men allikevel er elsket ubetinget av en Gud som ville stige ned som et menneske, for å gi sitt liv for oss.

Men så er det viktig å si at påsken skal få lov til å inneholde kvikk lunsj, kaffe i solveggen, påskekrim, appelsin og ski, men at vi ikke må glemme at det også er Guds kjærlighet i alle disse tingene. Jesus døde, Jesus stod opp, og Jesus skal komme igjen. I mellomtiden skal vi være gode mot hverandre, mot Gud og mot oss selv.

Podcast

Podcasten «Bibelbølger» er podcasten for inspirasjon, kunnskap og engasjement for bibelen. Den tar for seg mange spennende temaer, sjekk ut alle episodene her: <https://bibelbolger.podbean.com/>

Spesielt episoden «Ungdom og bibellesning» med Morten Holmqvist er spennende:

<https://tinyurl.com/wyjbtfj>

Om episoden: I hvilken grad leser dagens ungdom i Bibelen? Er det forskjell mellom ungdom som vokser opp i Den Norske Kirke og ungdom som vokser opp i frimenigheter? I tilfelle hvilke? Hvordan engasjerer vi ungdom til å dukke inn i bibelens verden og koble seg på den i eget liv? Og hvordan unngår vi at Bibelen kun blir en bok de får teoretisk kunnskap om? Gjest i studio er Morten Holmqvist, førsteamanuensis i religionsvitenskap ved MF vitenskapelige høyskole og skoleprest ved Rønningen Folkehøgskole.

Podcasten «Kirkastua» er en podcast om påsken for konfirmanter og eldre ungdommer. Programskaperne Christine Andreassen og Maria Saxegaard følger kirkeåret og dykker ned i påskens tema gjennom tekster, tematikk og det som ellers skulle skje av aktuelt stoff. Rett og slett en podcast der du får kirka rett inn i stua.

Den første episoden av podcasten kommer på Palmesøndag 5.april 2020, og vil være å finne på iTunes, Google play og Spotify. Det er planlagt seks episoder av "Kirkestua", med start Palmesøndag og deretter kommer det fra Skjærtorsdag til og med andre påskedag. Hver episode varer i 30 minutter og tar for seg dagens tittel og tilhørende evangelium.

Maria og Christine vil snakke om: Hva handler påsken om? Hva skjer vanligvis i gudstjenestene i påsken? Og hvordan kan fortellingene være viktig for oss i dag?

Det blir intervjuer med gjester, påskequiz og refleksjoner, sjekk det ut!

Påskequiz for ungdom (og andre som vil)

Send inn svar på quizen til gn693@kirken.no så trekker vi 3 vinnere!

Påske i kristendommen

1. Hva slags dyr red Jesus inn i Jerusalem på palmesøndag?
2. Hva het disippelen som tvilte på at Jesus hadde stått opp?
3. Hva skjedde påskemorgen?
4. Hva var navnet på fangen som ble løslatt istedenfor Jesus?
5. Hva betyr ordet "skjærtorsdag"?
6. I hvilken by vokste Jesus opp?
7. Jesus ble korsfestet på Golgata, men hva betyr egentlig "Golgata"?

Litt av hvert om påske

1. Hva heter animasjonsfilmen fra 2012 der påskeharen er en av heltene?
2. Hvor mange appelsiner spiser nordmenn i gjennomsnitt totalt i påske?
3. Hvilke tre dyr assosieres med påske?
4. Hvilket land stammer påskeharen fra?
5. Hvilken dag i påske har blitt omtalt som "Sverigedagen" av mediene fordi mange nordmenn drar til Sverige for å handle?
6. Hvilken litterær sjanger er spesielt populær i påske?
7. Hva betyr ordet "påske"?

Lommedalen og Bærums Verk

1. I hvilket år ble Lommedalen Kirke ferdig bygget?
2. Hvilken av disse gjenstandene finnes IKKE i Lommedalen Kirke? Espresso maskin, Xbox 360, Vaskemaskin, eller dusj?
3. Hva heter elven som renner gjennom Lommedalen?
4. Hvilken ost deler navn med tidligere eiere av Bærums Verk?
5. Hvor mange skulpturer står det i skulpturparken på Bærums Verk?
6. Hva heter den kjente sjakkspilleren som kommer fra Lommedalen?
7. Et av Norges eldste spisesteder ligger på Bærums Verk. Hva heter det?

Blandet drops

1. Hvor mange Harry Potter filmer har blitt laget?
2. Hva er den høyeste poengsummen du kan få i Bowling?
3. Hvem spilte Forrest Gump i den kjente filmen med samme navn?
4. Hvilken amerikansk stat er den eneste som begynner på bokstaven "P"?
5. Hvilken norsk tv-serie introduserte oss til karakterene Gaus, Roms og Brumund?
6. Hvor mange spillere fra sammen lag kan være på banen samtidig under en håndballkamp?
7. Hvilken forfatter står bak flere kjente verk slik som Ronja Røverdatter, Pippi Langstrømpe og Emil i Lønneberget?

Påskefilmforslag

Prinsen av Egypt

Legenden om Narnia: Løven, heksa og klesskapet

Ringenes Herre

Til slutt

Han kunne valgt et slott, men det ble en stall

Han kunne valgt folk med et statusyrke, men valget falt på de ordinære.

Han kunne valgt upper-class, men han valgte tollere og syndere.

Han kunne valgt en hest, men det ble et stusselig esel.

Han kunne valgt å leve, men valgte å dø for deg.

Han kunne valgt å bli der oppe – han hadde det jo fett i himmelen fra før – men valgte å komme.

Han visste hva han gikk til da han red inn i Jerusalem

Han kunne latt være, men gjorde det ikke.

Jesus hadde en tendens til å velge det ufullkomne.

Akkurat det er jeg glad for

Påskemat

Påsketiden har satt spor i vår historie på mange vis. Mange skikker tilknyttet påskehøytiden har vandret og satt seg fast i ulike kulturer og i mange land. Slik er det ikke minst med påskens mattradisjoner. «Alle» spiser lam i påsken. Det er helt utenkelig for de fleste av oss å ha en påske uten rikelig med egg. Mange baker egne påskebrød. Her kommer noen oppskrifter til inspirasjon, med en liten forklaring på hvorfor vi spiser som vi spiser i påsken. Håper det kan falle i smak! God appetitt.

Brødet:

Påskebrødet knyttes tilbake til Jesu siste måltid med disiplene på skjærtorsdag. Mange land har tradisjoner for å bake egne påskebrød, gjerne med symboler knyttet til påskens fortelling om Jesus. De dekorerer brødene med kors eller egg. På Kypros maler de eggene i påskebrødet røde for å symbolisere Jesu blod. Brødet og vinen, Jesu kropp og blod, gitt for oss.

Lammet:

Lammets plass i påskefeiringen går helt tilbake til jødenes påske. Hver påske ofret jødene er lyteløst lam som soning for sine synder. Jesus som Guds lam, ofret for våre synder, er et av de mest kjente bildene på hva som skjedde ved Jesus død og oppstandelse. Hver gang vi feirer nattverd synger vi: Du Guds lam som bærer verdens synder, miskunne deg over oss!

Egget:

Egget er et gammelt, kristent symbol på nytt liv. Det symboliserer oppstandelsen og det nye livet som bryter frem. Først på 1700- tallet ble det vanlig å dekorere eggene.

Elises eltefrie rundstykker

- (ca 8 rundstykker, oppskriften kan gjerne dobles)

120 gram sammalt speltmel (eller annet halvgrovt mel. Spelt er min favoritt)

240 gram hvetemel

1 ss flytende honning

1/2 til 1 ts gjær (mengden gjær varierer i forhold til hvor lenge du lar deigen heve)

1 ts salt

3 dl kaldt vann

Bland sammen ingrediensene. Pass på at saltet og gjæren ikke legges på samme side av bakebollen når du putter oppi ingrediensene. Det hindrer gjæringsprosessen.

Sett deigen til heving over natten.

Stå opp.

Sett ovnen på 300 grader. Hvis du har steinovnsplate setter du den inn i ovnen.

Dersom du ikke har det setter du et vanlig stekebrett i oven.

Del opp deigen i 8 deler. Du kan enten legge de 8 delene direkte på et bakeark eller rulle de til rundstykker.

La rundstykkene etterheve på benken i 30 minutter mens oven blir varm.

Pensle rundstykkene med vann. Sett rundstykkene inn i ovnen på den platen som har stått i ovnen og som nå er 300 grader. Senk temperaturen i ovnen til 240 grader. Stek rundstykkene i 10-12 minutter (avhengig av hva slags ovn du har).

God frokost!

Anne-Karis hjemmelagde eggesalat

- 4 porsjoner (endre gjerne på blandingsforholdet ut i fra hva du selv liker, det gjør jeg)

6 stk hardkokte egg
6 skiver sylteagurk
4 ss majones
1 liten rund løk (eller en stilk vårløk) 1/2 paprika
1 liten boks mais
1-2 ts med ravigottesaus

Del de hardkokte eggene på kryss og tvers med en eggdeler eller kniv. Finhakk løk og paprika. Bland alle ingrediensene sammen og kos deg med deilig eggesalat på eltefrie rundstykker eller en surdeigskive.

Lammestek med Gratinerte rotfrukter

1 lammestek med ben, ca 1,5-2 kg
4 hvitløksfedd
skall av 1/2 sitron
frisk rosmarin
olivenolje
salt og nykvernet pepper

Skrell og del hvitløksfeddene på langs. Skrell sitronen med en grønnsaks-skreller (bruk kun det gule) og del skallet i mindre biter. Lag små snitt i steken med en skarp kniv, og stikk hvitløk, sitronskall og rosmarin ned i sprekken. Gni steken inn med olje og krydre med salt og pepper. Stikk et steketermometer i den tykkeste delen av steken, men uten at termometeret treffer beinet. Legg steken på en rist i en langpanne.

Stek lammesteken midt i ovnen ved 175 grader i ca. 2 timer. Da er kjøttet rosa. Pakk steken inn i aluminiumsfolie og la den hvile i 10-15 minutter på kjøkkenbenken. Skjær kjøttet i skiver og server med gratinerte rotfrukter eller annet ønsket tilbehør.

Gratinerte rotgrønnsaker med Chèvre

500 g poteter
1 stor gulrot
1 pastinakk
100 g sellerirot
100 g kålrot
2 hvitløksfedd, moste
0,5 dl hakket frisk timian
1 knivsodd revet muskat
150 g chèvre
2 dl kremfløte
1 dl melk
1 1/2 ts salt
litt pepper
1.5 dl revet vellagret ost til gratinering

Skrell poteter og rotgrønnsaker og del dem i tynne skiver. Bruk gjerne en mandolin eller kjøkkenmaskin med skjæreskive. Bland sammen alle ingrediensene utenom revet ost og ha blandingen i en smurt, ildfast form. Fordel revet ost på toppen.

Stek midt i ovnen ved 225 grader til grønnsakene er møre og gratengen er gylden, ca 45-50 minutter. Nyt!

Karen Elises påskekake

4 egg
3 dl sukker
8 ss smeltet smør 3 1/2 dlmelk
6 dl hvetemel
3 ts bakepulver 4 ss kakao
4 ts vaniljesukker

Sett ovnen på 175 °C

Pisk eggedosis av egg og sukker. Tilsett smeltet smør og melk. Sikt inn alle de tørre ingrediensene og bruk en slikkepott for å blande alt lett til en glatt røre uten klumper. Smør to runde kakeformer og fordel likt røren mellom formene. Dersom du ikke har to former kan du steke kaken i to omganger. Du kan også halvere røren og lage en litt mindre kake. Stekes i 40min. La kaken bli helt avkjølt før du legger på fyllet.

Sjokoladefyll med bringebær:
300g kokesjokolade
3 dl Kremfløte
Ferske eller frosne bringebær

Sjokolade-smørkrem:
Resterende sjokoladefyll
150 g mykt smør
300g melis
2 ss Kakao

For å lage fyllet kutter du opp sjokoladen og putter den i en bolle som tåler varme. Varm så opp fløten og når du begynner å se små bobler forme seg, heller du den varme fløten over sjokoladen og venter i 10min før du rører rundt til all sjokoladen er blandet inn i fløten. La den avkjøles i 20min før du legger den på kaken.

Spre 2/3 av sjokoladefyllet over toppen på den ene kakebunnen. Legg bringebær i midten av kremen, men hold en kant på 2cm rundt hele. Pisk det resterende sjokoladefyllet sammen med mykt smør, melis og kakao. Smør et tynt lag med smørkremen rundt kaken og sett den til avkjøling i kjøleskapet i 30min. Smør så den resterende smørkremen rundt kaken og pynt med små påskeegg på toppen.

7 globale påskebrød

Påsen har etter hvert blitt en sammensatt feiring i det norske samfunn. Innvandrere fra ulike deler av verden har tatt med sine tradisjoner inn i sin nye tilværelse på de nordlige breddegrader.

Påskebrødet er en sterk tradisjon i mange land. I Israel baker man «Matzah», i England bys det på rosinfylte korsboller på langfredag, og i grekernes tradisjonelle påskebrød er det hele egg. Flere land har egne påskebrødtradisjoner hvor både form, innhold eller ritualer varierer. Ofte finner vi en blanding av religion, folketro, skikk og bruk og matkulturelle sætrekk i påskebrødtradisjonene.

Visste du forresten at påskebrød og kaker bakt på langfredag ifølge gammel overtro aldri skulle mugne?

Ta mangfoldet inn i din egen påskefeiring. Å bake påskebrød fra andre land er en god begynnelse, også lukter det ekstra godt i dalen og nabolaget når alle baker

1. Engelske korsbolle

Korsboller er en engelsk kristen tradisjon. Overflaten markeres med et kors for å symbolisere korsfestelsen av Jesus, og skulle tidligere bare spises på langfredag. Nå spises de gjennom hele påsen og bakes i skolene for å markere innledningen til påsen. Korsbollene er søtlige og de finnes i mange varianter.

Oppskriften finner du her:

www.brodogkorn.no/oppskrift/korsboller/

2. Dekorert påskebrød

Mange land har tradisjoner for å bake påskebrød i en eller annen variant. Men ikke alle land har helt bestemte regler for hva slags brød som skal bakes eller hvordan det skal dekoreres.

Dette dekorerte påskebrødet er inspirert fra Sør-Europa. Mange steder spises ikke brødene, men er rene «pyntebrød».

Derfor er de også svært rikt dekorert.

Oppskriften finner du her:

www.brodogkorn.no/oppskrift/dekorerte-paskebrod/

3. Kypriotisk påskebrød

Tsoureki er navnet på det tradisjonelle søte påskebrødet som bakes blant annet på Kypros. Det avlange brødet dekoreres med røde egg for å symbolisere Jesu' blod. Eggene skal også uttrykke gjenoppstandelse og nytt liv. Brødet, som tradisjonelt bakes på skjærtorsdag, markerer slutten på den 40 dager lange fasten, og innledningen til påsken.

Oppskriften finner du her:

www.brodogkorn.no/oppskrift/kypriotiske-paskebrod/

4. Gresk påskebrød

Det greske påskebrødet, som kalles lambropsomo, har samme bakgrunn og symbolbetydning som tsourekí. Ofte brukes disse to navnene om hverandre. Oversatt betyr lambropsomo «skinnene brød», og symboliserer det nye liv etter Jesu' oppstandelse. Det finnes ulike oppskrifter på gresk påskebrød. Den varianten vi har valgt er sylrig. I følge tradisjonen skal brødet spises første gang etter midnattsmessen på påskeaften. Det er ikke uvanlig at man først tar med brødet til kirken for å få det velsignet.

Oppskriften finner du her:

www.brodogkorn.no/oppskrift/gresk-paskebrod/

5. Matzah (flatbrød)

Matzah spises i forbindelse med jødernes påskefeiring. Matzah er et usyret brød (som ikke har hevet) som er laget av mel og vann og bakt på under 18 minutter, og som derfor ligner et slags flatbrød. I følge Bibelen rakk ikke kvinnene å vente på at det skulle heves før flukten fra Egypt. Pesach, navnet på jødisk påske, varer i åtte dager, og i hele denne perioden er matzah det eneste brødet som kan spises for å minnes at Moses førte israelittene ut av fangenskapet i Egypt.

Oppskriften finner du her:

www.brodogkorn.no/oppskrift/flatbrod/

6. Påskeharer

Fine og grove påskeharer kan ikke påberope seg en lang og tradisjonsrik historie, enda. Disse søte påskeharene er Opplysningskontoret for brød og korn sin tradisjon på 10'ende året. Et flott bidrag for ytterligere mangfold til påskebrødtradisjonene.

Oppskriftene finner du her:

Fine: www.brodogkorn.no/opskrift/fine-paskeharer/ Grove: www.brodogkorn.no/opskrift/grove-paskeharer

7. Påskespeilegg

Egg er kanskje det vi oftest forbinder med påske. I følge MatPrat spiser vi ca. 23 millioner egg i løpet av de 5 påskedagene fra skjærtorsdag til 2. påskedag. Det vil si at hver nordmann spiser 1 egg hver påskedag. Så la påsekaken bli inspirert av egget og lag kaken påskespeilegg, en rullekake med krem og aprikos. Den er enkel å ta med seg og montere på påsketuren.

Oppskriften finner du her:

www.brodogkorn.no/opskrift/paskespeilegg/

Påskebrøduppskriftene er hentet og gjengitt fra opplysningskontoret for brød og korn.

Del gjerne bilder med oss - På Facebook eller Instagram - bruk gjerne emneknaggen *#påskeilommedalen*

Lik oss på Facebook: <https://www.facebook.com/lommedalenkirke/>

Følg oss på Instagram: *@lommedalenkirke*

LOMMEDALEN MENIGHET
EN ÅPEN DØR, INN TIL DET HELLIGE OG UT TIL MENNESKER